

EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS 2012 BALTIJAS JŪRAS PIEKRASTES UN IEKŠĒJO ŪDEŅU KULTŪRAS MANTOJUMS

INFORMĀCIJA PRESEI

Kā katru gadu, **septembrī visā Latvijā** līdz ar citām Eiropas valstīm norisināsies Eiropas kultūras mantojuma dienas (Mantojuma dienas), ko rīko Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sadarbībā ar kultūrvēsturisku objektu saimniekiem. Šogad Latvijā tās norisināsies no 7. līdz 9. septembrim, un veltītas tēmai “**Baltijas jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu kultūras mantojums**”.

Kultūras mantojums ir viens no cilvēka dzīves kvalitāti veidojošiem faktoriem, identitātes nesējs laikā un telpā, tā saglabāšana ir katra indivīda un visas sabiedrības pagātnes sasniegumu cienīšana un iedvesmas gūšana radošumam un attīstībai nākotnē. Veltījums ūdeņiem izvēlēts, apzinoties, cik liela vēsturiskā nozīme Eiropas, arī Latvijas attīstības gaitā ir bijusi jūras un iekšējiem ūdensceļiem kultūrā un iedzīvotāju saskarsmē ar pārējo pasauli. **Ar kuģošanu un zvejniecību saistītas vēsturiskas materiālas liecības, ar ūdeni kā enerģijas avota izmantošanu saistītas senas iekārtas un būves, ūdeni ierobežojošas un krasta līniju nostiprinošas vērtīgas būves, mākslīgi veidotas funkcionāli vai ainaviski nozīmīgas ūdenstilpes, ūdeni šķērsojošas vēsturiskas transporta būves** ir objekti, kuriem šā gada Mantojuma dienās tiks pievērsta īpaša uzmanība.

Mantojuma dienu laikā pasākumi norisināsies 30 objektos. Piemēram, 8. septembrī notiks Līgatnes kultūrvēstures tūrisma taku (tajā skaitā, vēsturisko tiltiņu) atklāšana; Īdeņas ciemā Latgalē - senvēstures, zvejniecības un kulinārā mantojuma iepazīšana; diskusijas par kultūras mantojumu no akmens laikmeta līdz mūsdienām un zemūdens mantojuma bagātībām Jūrkalnē, kā arī daudzi citi pasākumi (skat. pasākumu programmu). Apskatei atvērtas būs arī Ovīšu, Papes, Šlīteres un Užavas bākas, kā arī Loču tornis Ventspilī.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sadarbībā ar Ventspils pilsētas domi Mantojuma dienas atklās **2012. gada 7. septembrī Ventspilī**. Atklāšanas pasākums norisināsies Ventspilī – pilsētā pie jūras ar daudzveidīgu kultūras mantojumu un mūsdienīgu tā izmantošanu kvalitatīvas cilvēka dzīves veidošanai. Ventspilī mantojums vienmēr uztverts kā vērtība, kopts un izmantots attīstībai.

Mantojuma dienu atklāšanas pasākums norisināsies 2012. gada 7. septembrī Ventspilī, Piemiņas laukumā pie Ziemas ostas plkst. 16:30. Pirms tam, plkst.15:00 Ventspils Livonijas ordeņa pils Kapitula zālē iespējams apmeklēt divas lekcijas: „Kuģu būves laikmets Kurzemes ziemeļu daļas piekrastē.” (I. Štrumfa, Latvija) un sadarbībā ar Francijas institūtu Latvijā – „Larošelas pilsētas pieredze piejūras kultūras mantojuma saglabāšanā” (Larošelas pašvaldības pārstāvis (Francija)). Pēc oficiālās atklāšanas, kā arī 8. septembrī no plkst. 12:00 līdz 16:00, apskatei atvērts Ventspils Loču tornis, kas spilgti raksturo Mantojuma dienu ideju – kaut uz brīdi atvērt līdz šim slēgtas kultūrvēsturiski vērtīga, bet nepieejama objekta durvis, dot iespēju sabiedrībai pamanīt līdz šim, iespējams, neieraudzītas vērtības.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija aicina apmeklēt Mantojuma dienu objektus visā Latvijā. Papildus informācija par objektiem un pasākumu programma apskatāma: <http://www.mantojums.lv>.

Novērtējot katra kultūrvēsturiska objekta saimnieka devumu visas sabiedrības dzīves telpas kvalitātes veidošanā, Inspekcija ir pateicīga par īpašnieku atsaucību, atvērot apmeklētājiem Mantojuma dienu objektus.

Videoklips „Eiropas kultūras mantojuma dienas 2012” <http://www.youtube.com/watch?v=htsyNH8DK6w>

Vairāk informācijas: www.mantojums.lv , [twitter.com/@Mantojums](https://twitter.com/Mantojums)

2012. gada 28. augustā

Informāciju sagatavoja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

NB! Preses konference – 2012. gada 7. augustā plkst. 14:30 Ventspils Livonijas ordeņa pils Kapitula zālē. Žurnālistus lūdzam pieteikties Ventspils domē – Kristīne Duļbinska (Kristine.Dulbinska@ventspils.gov.lv, 63601180) vai VKPAI – Katrīna Kukaine (katrina.kukaine@mantojums.lv , 67229272).

VKPAI

VENTSPILS MUZEJS

INSTITUT
FRANÇAIS
LETTONIE

Eiropas kultūras mantojuma dienas visā Eiropā un Latvijā

Reizi gadā Eiropas iedzīvotāji svin kultūras mantojuma svētkus – Eiropas kultūras mantojuma dienas. Latvija šajā Eiropas Padomes un Eiropas Komisijas iniciatīvā piedalās kopš 1995.gada. Šogad nozīmīgu mantojuma objektu durvis atvērs jau 50 valstīs. Mantojuma dienu mērķis ir tuvināt cilvēkus kultūras mantojumam, atverot vēsturisko pieminekļu durvis – it īpaši tās, kas vai nu parasti ir slēgtas vai arī ir tikai daļēji pieejamas ikdienā. Mantojuma dienās ir iespēja pievērst lielāku uzmanību kultūrvēsturiski vērtīgiem objektiem, rīkojot speciālistu vadītas ekskursijas, izstādes, koncertus. Mantojuma dienas ar devīzi – "Eiropa, kopīgs mantojums", tiek rīkotas 50 Eiropas valstīs un šim pasākumam tiek veltīta pirmā, otrā vai trešā septembra nedēļas nogale. Eiropas kultūras mantojuma dienas ir kļuvušas par vienu no svarīgākajiem Eiropas kultūras dzīves notikumiem. Šī tradīcija sākās 1984. gadā Francijā, kad notika pirmās vēstures pieminekļu atvērto durvju dienas. Dažus gadus vēlāk šis projekts izplatījās uz Holandi, Luksemburgu, Zviedriju, Maltu, Beļģiju un citām Eiropas valstīm.

EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENAS 2012
„BALTIJAS JŪRAS PIEKRASTES UN IEKŠĒJO ŪDEŅU KULTŪRAS MANTOJUMS”
OBJEKTU SARAKSTS

KURZEME

Liepājas kanāli
Ovīšu bāka
Jūras piekrastes mantojums
Jūrkalnē
Vilkumuižas ezera senkapi Talsos
Vikingu laika senvietas pie Ālandes
upes
Miķeļbāka
Užavas bāka
Šīteres bāka
Stekļi Dundagas novadā –
piestātne laivām un atmiņām
Papes bāka
Kuldīgas tilti
Piejūras brīvdabas muzejs un
enkuru taka Ventspīlī
Loču tornis Ventspīlī
Mūra tilts pār Imulu

VIDZEME

Līgatnes pārceltuve un tiltiņi
Āraišu ezerpils
Mūra (loka) tilts pār Kujas upi
Pilssala Alūksnes ezerā

LATGALE

Dabas parks „Daugavas loki” un
Slutišķu sādža
Daugavpils cietoksnis
Ičas apmetne
Zvejnieku ciems „Īdeņa”

RĪGA UN RĪGAS REĢIONS

Jūrmalas brīvdabas muzejs
Daugavas muzejs
Latvijas zvejnieku dzīves liecības
Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas
muzejā
Daugmales pilskalns

ZEMGALE

Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskais
centrs
Sēlpils pilskalns un viduslaiku pils
Mežotnes pilskalns ar senpilsētu

PASĀKUMU PROGRAMMA VIDZEMES REĢIONĀ

Laiks	Vieta	Notikums	Informācija/Kontaktpersona
07.09.2012. plkst. 10:00	Objekts: Pilssala Alūksnes ezerā Norises vieta: Alūksnes tautas nams, Alūksne, Brūža iela 7	Alūksnes muzejā vecāko klašu skolēniem vēsturnieka, arheologa lekcija „Zemē apslēptā pils” par jaunākajiem arheoloģiskajiem pētījumiem Marienburgas pilsdrupās (EST-LAT-RUS projekta „Arheoloģija, vara un sabiedrība: sadarbība arheoloģiskā mantojuma saglabāšanai” ietvaros). Izstāde „Marienburgas cietoksnis cauri gadsimtiem” (prezentācija par arheoloģiskajiem izrakumiem 2011.gadā).	Alūksnes muzejs, tālr. 64381321
08.09.2012. plkst.20:00	Objekts: Pilssala Alūksnes ezerā Norises vieta: Alūksnes tautas namā	Mantojuma dienu pasākums. Programma: VKPAI pārstāvja uzruna; Alūksnes novada pašvaldības priekšsēdētāja uzruna; Filmas Alūksnes pilsētas svētki - 2012. /Cietoksnim - 670/ demonstrēšana. Viduslaiku mūzikas grupas „Vējam kabatā” koncerts. Pl. 21.00 Pilssalas un O.Vācieša ielu krustojumā (pļavā pirms tilta) gaisa balonu spīdināšana.	Alūksnes muzejs, tālr. 64381321
08.09.2012. plkst. 13:00-17:00	Āraišu ezerpils	Mantojuma dienu pasākums. Programma: – Amatas novada vīru kora „Cēsis” koncerts; – Dr. Hist. h.c. Zigrīda Apala stāstījums „Ezerpilis meklējot”; – Dr. Biol. Māra Zundes stāstījums par dendrochronoloģisko mantojumu Latvijas ūdeņos; – Voldemāra Raina stāstījums par niršanu un pētījumiem Āraišu ezerā, un zemūdens kultūrvēsturiska mantojuma apzināšanu. Pasākuma noslēgumā bezmaksas ekskursija pa Āraišu ezerpili. Pasākuma apmeklētājiem ieeja bez maksas.	Āraišu arheoloģiskais muzejparks, tālr. 64107080
08.-09.09.2012.	Līgatnes pārceltuve	Pārcelšanās maksa pazemināta – Ls 0,50 katram apmeklētājam.	Līgatnes tūrisma informācijas centrs, tālr. 64153169
08.09.2012. plkst. 12:00	Līgatnes kultūrvēstures tūrisma takas Norises vieta: Tūrisma Informācijas centrs, Sprīņu ielā 2	Līgatnes tūrisma takas atklāšanas pasākums: tūrisma informācijas centrs, divi dzīvojamie kompleksi Skolaskalns un Rīgaskalns, autostāvvietas, ielas, celiņi, kāpnes, skatu platformas, atjaunotie vēsturiskie tiltiņi.	Tūrisma Informācijas centrs, tālr. 64153169

Videoklips „Eiropas kultūras mantojuma dienas 2012” <http://www.youtube.com/watch?v=htsyNH8DK6w>

Pilssala Alūksnes ezerā
Alūksnes nov., Alūksne

15,7 km² lielais Alūksnes ezers ir vienpadsmitais lielākais Latvijā. Tajā neietek neviena upe, bet iztek vienīgi Pededzes labā krasta pieteka Alūksne. Ezerā ir četras salas – Cepurīte, Garā, Tīklu un Pilssala un viena pussala – Tempļakalna (Kapsētas) pussala. Gan ezeram, gan tajā esošajām salām un pussalai ir nozīmīga loma Alūksnes novada vēsturiskajā attīstībā.

Alūksnes ezera lielākajā salā – Pilssalā saglabājušās 1342. gadā celtās Livonijas ordeņa pils drupas. Šī pils savulaik bijusi viens no spēcīgākiem nocietinājumiem Livonijas teritorijas austrumdaļā, ievērojams saimniecisks, tirdzniecisks un politisks centrs. Līdz 1560. gadam tajā atradās Livonijas ordeņa komturu mītne. Livonijas kara laikā pils bez cīņas padevās iebrūkošajai krievu armijai, un līdz 18. gs. sākumam tā vairākas reizes bijusi gan Polijas, gan Zviedrijas īpašums. 1702. gadā, Lielā Ziemeļu kara laikā, pili pēc intensīva aplenkuma ieņēma krievu karaspēks. Padodoties zviedru karavīri pili uzspridzināja, un pēc tam krievu karaspēks to nopostīja. Līdz mūsdienām no Alūksnes pils labāk saglabājies tikai apaļais dienvidaustrumu tornis un kvadrātiskais, neizvirzītais dienvidrietumu tornis ar šaujamlūkām. Šobrīd pils dienvidu daļā atrodas brīvdabas estrāde, bet pārējā teritorija aizaugusi lieliem kokiem un krūmiem.

Pilssalas ziemeļu malā atrodas viduslaiku kapsēta, bet ziemeļaustrumu malā – viduslaiku nocietinājums – skanst.

(aut. S. Dundure)